

Copyright op de kettingzaag

Warna Oosterbaan

Deining in de dendrochronologie, de wetenschap die aan de hand van het patroon van jaarringen in bomen hout kan dateren. Van de gegevens wordt onder meer gebruikgemaakt om de historie van het klimaat te reconstrueren.

De Queen's Universiteit in Belfast moet voor 3 mei een omvangrijk pakket aan dendrochronologische onderzoeksgegevens ter beschikking stellen van de Britse klimaatscepticus Douglas Keenan. Die vermoedt dat de data zijn stelling kunnen ondersteunen dat het klimaat 1.000 jaar geleden een warme periode doormaakte, en dat de huidige opwarming dus niet zo bijzonder is.

Met een beroep op de Freedom of Information Act heeft Keenan uiteindelijk zijn zin gekregen. In 2007 vroeg hij voor het eerst om de gegevens, maar Queen's hield de boot steeds af. Het zou te veel tijd kosten om ze te verzamelen, het materiaal had geen betrekking op klimaatkwesties, de data waren privébezit, Keenan zou ze toch niet begrijpen, het onderzoek was nog niet afgesloten,

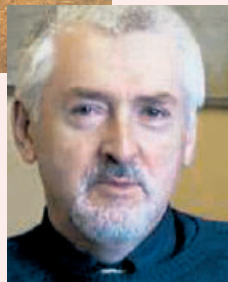
FOTOSAKE ELZINGA

het publieke belang was afwezig, etcetera.

De gegevens bestrijken ruim 7.000 jaar en zijn het resultaat van jarenlang onderzoek door paleo-ecoloog Mike Baillie, nu met emeritaat.

Baillie heeft furieus gereageerd op de beslissing. Tegen de Britse krant de *Guardian* sprak hij van een 'onthutsende onrechtvaardigheid'. "Wij waren het die mijlen met kettingzagen door de velden en moe-

Jaarringen zijn in iedere boom te meten. De vraag is of een meetverzameling privébezit is. Mike Baillie (onder) vond van wel, maar de rechter oordeelde anders.

rassen hebben gesjouwd. Wij hebben de houtmonsters verzameld, en wij hebben de jaarringen opgemeten, en daar kwam heel wat ervaring en in-

zicht aan te pas. Wij hebben sterke argumenten om te zeggen dat we van elk ringpatroon het auteursrecht hebben. En nu vindt Keenan dat al die data aan hem gegeven moeten worden, voor de prijs van een postzegel."

Esther Jansma, hoogleraar dendrochronologie en paleo-ecologie van het Kwartair aan de Universiteit van Utrecht, kent de collectie van Baillie goed. Het is een heel belangrijke collectie zegt ze, en de ontsluiting van een deel daarvan is opgenomen in een onderzoeksvorstel dat ze onlangs bij nwo indiende. "Het zal een gigantische inhaalslag zijn om hem toegankelijk te maken. Sommige data staan nog op papier, andere op oude floppy's. En de hele verzameling is al twee keer bijna in een afvalcontainer verdwenen. Hij werd nog net op tijd gered." Jansma denkt dat de collectie door de overwinning van Keenan nu betere overlevingskansen heeft. Voor de reactie van Baillie heeft ze minder waardering. "Auteursrecht? Hij stelt zich op als een kunstenaar. Maar hij is gewoon betaald hoor."